

20. Huoltotoimi¹⁾

Yleiskatsaus huoltotoimintaan

Taloudellisen tilanteen kannalta kertomusvuosi oli hieman parempi kuin edellinen vuosi, sillä työttömyys avuntarpeen syynä laski jonkin verran ja oli 9.9 (ed. v. 15.1) %. Kotiavustusta saaneista työttömien osuus oli 11.9 %. Työttömyyden takia huoltoapua saaneita perheitä ja yksinäisiä oli yhteensä 2 510.

Huoltoaputapausten lukumäärä oli 25 410. Lasku edellisestä vuodesta oli 2.0 %. Huoltoavun kotiavustustapauksia oli eniten tammi-kuussa ja vähiten elokuussa. Asuntojen vuokrien suuruus oli useissa tapauksissa syynä huoltoavun tarpeeseen, näin oli myös useiden kaupungin uusiin vuokra-asuntoihin muuttaneiden kohdalla.

Huoltoavun vaikutuspiiriin, johon luetaan kotiavustusta ja laitoshoidtoa saaneet yksinäiset henkilöt sekä vastaavasti perheen päämiehet aviopuolisoinen ja alle 16 v:n ikäisine lapsineen, käsitti kertomusvuonna 39 518 henkilöä eli 7.5 (ed. v. 7.8) % henkikirjoitusta väestöstä. Osa sai vain tilapäistä huoltoapua.

Yleisen sosiaaliturvan lisääntyessä on sosiaalihuollon tehtävien painopiste siirtymässä yhä enemmän auttamistoiminnan muille alueille, joista ovat esimerkkinä palvelutoiminta, sopeuttaminen, kuntouttaminen, neuvonta, ohjaus ja kasvatusta. Riittävän henkilö-

kunnan puute vaikeuttaa jatkuvasti kuitenkin toiminnan kehittämistä.

Vanhusten laitospaikoista oli edelleen suuri puute, vaikka kotihuoltoa pyrittiin edelleen kehittämään. Vuoden lopulla oli vanhusten lukumäärä 51 159 eli 9.8 % koko väestöstä.

Huoltoapuna hoitoa saaneiden osuus kaikista Koskelan sairaskodissa hoidetuista laski edelleen. Hoitovuorokausista oli heidän osuutensa 37.3 (ed. v. 40.0) %.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollettujen lukumäärä laski. Asunnottomien alkoholistien tilapäismajoitusta varten oli Porkkalankatu (ent. Lauttasaarenkatu) 1:ssä majapaikka, jossa oli ajoittain samanaikaisesti n. 400 miestä. Kertomusvuonna aloitettiin nk. etsintähuolto, jonka toimesta huoltoviraston auto haki maastosta huoltoon avuttomassa kunnossa olevia asunnottomia alkoholisteja.

Kansaneläkelaitokselle suoritettuja tukiosakustannuksia lukuun ottamatta nousivat huoltotoimen bruttomenot edellisestä vuodesta 14.1 % eli n. 11.5 mmk ja olivat ne kertomusvuonna 92.9 mmk. Nettomenot olivat 71.5 mmk eli 9.2 mmk ja 14.8 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. Kansaneläkelaitokselle suoritettua tukiosakustannukset olivat 17.5 mmk eli 15.8 % kokonaismenoista.

¹⁾ Kertomukseen liittyvät tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja huoltotoimen toimintakertomuksen eripainoksessa.

Huoltovirasto ja laitokset

Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

1. Huoltoavunsajaat

Kertomusvuonna sai huoltoapua seuraava määrä yksinäisiä henkilöitä ja erimuotoisia perheitä:

	Luku	%
Yksinäiset miehet ilman lapsia	9 725	38.3
» » lapsia huollettavana	60	0.2
» naiset ilman lapsia	9 203	36.2
» » lapsia huollettavana	2 089	8.2
Avioparit ilman lapsia	1 641	6.5
» lapsia huollettavana	2 692	10.6
Yhteensä	25 410	100.0

Niiden perheiden luku, joissa oli alaikäisiä lapsia, oli 4 841; nämä jakautuivat lasten luvun mukaan seuraavasti:

	Perheitä, joissa lapsiluku oli										Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	
Yksinäiset miehet	33	11	7	6	3	—	—	—	—	—	60
Yksinäiset naiset (naimattomat, lesket, eronneet, erossa asuvat)	1 129	613	240	79	24	1	3	—	—	—	2 089
Avioparit	859	889	526	268	96	34	13	5	1	1	2 692
Yhteensä	2 021	1 513	773	353	123	35	16	5	1	1	4 841

Lasten yhteinen lukumäärä näissä perheissä oli 9 775. Huoltoapua saaneiden yksinäisten henkilöiden ja perhekuntien jäsenten luku, aviopuoliset ja lapset mukaan luettuina oli 39 518, mikä osoittaa huoltoavun vaikutuspiirin suuruutta Helsingissä. Kaupungin henkikirjoitetun väestön keskväkiluvusta se oli 7.5 %. Lisäksi oli lastensuojelulautakunnan huostassa huoltoavustusta saaneiden perheiden lapsia yhteensä 746, ko. perheiden lukumäärä oli 476.

Avuntarpeen syy. Pääsyyistä oli, kuten aikaisemminkin, hallitsevassa asemassa sairaus tai invaliditeetti (päämiehen tai perheessä esiintyvä) ja oli niiden osuus 49.8 %. Vanhuus esiintyi syynä 14.5 %:lla, epäsosiaalinen elämäntapa tai sen seuraus 13.4 %:lla ja työttömyys 9.9 %:lla.

Kymmenvuotiskautena 1960—1969 oli avuntarpeen syiden suhteellinen osuus prosentteina seuraava:

Avuntarpeen syy	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Vanhuus	12.5	16.6	13.3	14.1	14.3	15.3	14.9	14.3	13.7	14.5
Mielisairaus ja vajaamielisyyt ..	13.0	14.2	14.0	12.7	12.3	11.9	11.3	10.1	9.5	9.4
Muu sairaus	47.3	46.5	51.3	47.4	46.9	47.1	44.1	38.0	37.1	39.6
Synnytys	0.9	0.8	0.9	0.8	0.9	0.8	0.7	0.9	0.7	0.7
Invaliditeetti	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.8	0.8
Perhesuhteet	2.5	2.6	2.8	2.4	2.4	2.5	2.7	2.7	2.8	2.8
Epäsosiaalinen elämäntapa ...	9.1	10.1	9.9	9.1	10.4	10.3	12.5	12.1	12.0	13.4
Työttömyys	8.1	2.9	1.5	6.7	5.4	4.7	6.0	13.7	15.1	9.9
Muu syy	5.7	5.5	5.5	6.0	6.6	6.6	6.9	7.3	8.3	8.9
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Seuraavassa ilmenee avuntarpeen syiden suhteellinen osuus prosentteina eri ikäryhmissä:

Avuntarpeen syy	16—19 v	20—29 v	30—39 v	40—49 v	50—59 v	60—64 v	65 v —
Vanhuus	—	—	—	—	—	—	55.7
Mielisairaus ja vajaamielisyyt ..	2.6	6.6	8.6	11.7	13.7	12.6	7.6
Muu sairaus	16.5	21.5	29.4	43.4	59.0	73.8	35.2
Synnytys	3.0	2.7	0.6	0.2	0.1	—	—
Invaliditeetti	0.5	0.5	0.9	1.0	1.2	1.1	0.3
Perhesuhteet	4.6	7.6	5.5	3.1	0.8	0.4	0.1
Epäsosiaalinen elämäntapa ...	5.2	24.9	29.9	20.2	8.3	2.6	0.4
Työttömyys	18.4	17.5	14.4	12.7	11.5	5.4	0.2
Muu syy	49.2	18.7	10.7	7.7	5.4	4.1	0.5
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Huoltoavun muodon mukaan ryhmittyivät avunsaajapäämiehet (yksinäiset tai perheelliset) seuraavasti:

Huoltoavun muoto	P ä ä m i e h i ä		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yksinomaan laitoshoido	1 365	2 995	4 360
» kotiaivustus	9 575	5 890	15 465
Laitoshoidon lisäksi kotiaivustusta	3 178	2 407	5 585
Yhteensä	14 118	11 292	25 410

Ikä. Avunsaajapäämiehet jakautuivat eri ikäryhmiin seuraavasti:

Ikä, vuotta	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16—19	530	3.7	448	4.0	978	3.8
20—29	2 542	18.0	1 363	12.1	3 905	15.4
30—39	2 878	20.4	981	8.7	3 859	15.2
40—49	2 987	21.2	1 197	10.6	4 184	16.5
50—59	2 317	16.4	1 429	12.6	3 746	14.7
60—64	1 101	7.8	1 004	8.9	2 105	8.3
65—69	789	5.6	1 094	9.7	1 883	7.4
70—79	760	5.4	2 383	21.1	3 143	12.4
80—	214	1.5	1 393	12.3	1 607	6.3
Yhteensä	14 118	100.0	11 292	100.0	25 410	100.0

Kansaneläkkeen tukiosaa saivat huoltoavun saajat seuraavasti:

yksinäiset miehet	2 849	
naimattomat naiset	2 695	
muut yksinäiset naiset	4 187	
avioparit:		
vain päämies	347	
» puoliso	95	
molemmat	503	945
Yhteensä	10 676	

Kansaneläkkeen tukiosaa saaneita päämiehiä oli siten 10581 ja tukiosaa saaneita huollettavia yhteensä 11 179, yksinomaan kansaneläkkeen perusosaa sai 234 henkilöä.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään tarkemmin selkoa laitoshoidtoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omista laitoksissa olleista erikseen.

2. Laitoshoidto ja vanhusten asuintalot

Huoltoapulain nojalla hoidettiin avunsääjistä kertomusvuonna eri laitoksissa 8 931 päämiestä ja 1 347 heidän perheittensä jäsentä eli kaikkiaan 10 278 (ed. v. 9 848) henkilöä.

Laitoshoitopäivien kokonaismäärä oli 1 614 641 (1 583 080), joten henkilöä koh-

den tuli keskim. 157.1 (160.8) hoitopäivää.

Seuraava taulukko osoittaa, miten huollettavat ja huoltopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken (ns. itsemaksavat ja yksityispaikoilla hoidetut eivät sisälly näihin lukuihin).

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden ja heidän huoltopäiviensä luku v. 1969

(huoltoaputapausten osalta)

Laitos	Hoidettuja					Huoltopäiviä	
	Päämiehiä			Perheen jäseniä	Kaikkiaan	Kaikkiaan	Keskim. hoidettua kohti
	Miehiä	Naisia	Yhteensä				
Laitoksissa hoidettuja yhteensä ...	3 745	5 186	8 931	1 347	10 278	1 614 641	157.1
Kaupungin omat laitokset	2 756	3 773	6 529	797	7 326	1 246 457	170.1
<i>Huoltolautakunnan alaiset</i>	601	1 891	2 492	86	2 578	639 143	247.9
Koskelan sairaskoti	211	654	865	50	915	132 810	145.1
Kustaankartanon vanhainkoti ...	167	758	925	18	943	283 939	301.1
Roihuvuoren vanhainkoti	70	230	300	4	304	78 682	258.8
Riistavuoren vanhainkoti	15	167	182	9	191	44 027	230.5
Suursuon vanhainkoti	24	235	259	17	276	70 081	253.9
Kulosaaren ja Hirvihaaran van- hainkodit	63	27	90	1	91	22 695	249.4
Tervalammen työlaitos	94	—	94	—	94	6 909	73.5
<i>Sairaalat</i>	1 168	760	1 928	584	2 512	77 706	30.9
Marian sairaala	537	241	778	38	816	21 084	25.8
Kivelän sairaala	285	281	566	78	644	20 470	31.8
Malmin sairaala	124	128	252	39	291	6 615	22.7
Auroran sairaala	218	109	327	433	760	17 773	23.4
Laakson sairaala	88	46	134	2	136	7 820	57.5
Toipumiskodit	97	12	109	1	110	3 944	35.9
<i>Mielisairaalat ja sielullisesti sairai- den huoltolaitokset</i>	1 140	1 255	2 395	142	2 537	529 608	208.8
Nikkilän sairaala	441	717	1 158	26	1 184	374 428	316.2
Hesperian sairaala	647	441	1 088	116	1 204	92 346	76.7
Piritan sairaala	—	55	55	—	55	18 240	331.6
Röykän sairaala	64	54	118	3	121	35 341	292.1
Psykiatriset huoltolaitokset	2	14	16	1	17	3 780	222.4
Hesperian sairaalan Haagan osasto	44	39	83	3	86	5 473	63.6
Muiden omistamat laitokset	1 353	1 839	3 192	607	3 799	368 184	96.9
<i>Vanhain- ja turvakodit</i>	92	416	508	21	529	122 150	230.9
Vanhainkodit	30	276	306	4	310	91 686	295.8
Lepokodit	58	34	92	5	97	12 211	125.9
Erilaiset invalidikodit	4	4	8	1	9	2 140	237.8
Ensi-Koti	—	56	56	6	62	5 795	93.5
Sophie Mannerheim-koti	—	19	19	3	22	2 981	135.5
Pelastusarmeijan äitikoti	—	9	9	2	11	1 425	129.5
Emmauskoti	—	17	17	—	17	5 540	325.9
Sekalaiset turvakodit ym.	—	4	4	—	4	372	93.0
<i>Työkodit ja siirtolat</i>	15	4	19	1	20	774	38.7
Uudenmaan työlaitos	14	4	18	1	19	760	40.0
Itä-Suomen työlaitos	1	—	1	—	1	14	14.0
<i>Sairaalat, parantolat yms.</i>	1 213	1 368	2 581	574	3 155	199 792	63.3
Yleiset ja yksityiset sairaalat ...	1 002	872	1 874	544	2 418	55 303	22.9
Työterveyslaitos	2	1	3	—	3	72	24.0
Tuberkuloosiparantolat	5	2	7	—	7	811	115.9
Invalidisairaalat ja hoitolat	23	20	43	5	48	1 973	41.1
Sairaskodit	127	436	563	15	578	127 277	220.2
Sekalaiset hoitolat ja parantolat	97	83	180	19	199	14 356	72.1
<i>Mielisairaalat ym.</i>	74	123	197	21	218	45 468	208.6
Kellokosken sairaala	20	43	63	4	67	21 179	316.1
Muut mielisairaalat (paitsi H:gin omat)	54	81	135	17	152	24 289	159.8

Huom. Saman laitoksen kohdalla esiintyy jokainen laitoshoidokki vain kerran hoidokkien luvussa, oli hän ollut ko. laitoksessa hoidettavana kalenterivuoden aikana yhden tai useamman kerran. Samoin esiintyy kukin laitoshoidokki ao. laitosryhmän (kursiivi) hoidokkien luvussa niinkään vain kerran. Tämän vuoksi hoidokkien luvut eivät täsmää yhteenlaskien, mutta hoitopäivien luvut sensijaan luonnollisesti täsmäävät.

Edellä olevan taulukon mukaan tuli 77.2 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 39.6 % huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä hoitopäivien luku mielisairaloissa ja muissa mielisairaanhoitoloissa oli 35.6 % kaikista laitoshuoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, Koskelan sairaskodissa, Kustaankartanon, Roihuvuoren, Riistavuoren, Suursuon, Hirvhaaran, Kulosaaren vanhainkodeissa ja Tervalammen työlaitoksessa hoidettiin huoltoaputapauksina kaikista laitoshoidosta saaneista 601 miestä ja 1 977 naista eli yhteensä 2 578 eri henkilöä. Edellisenä vuonna oli ko. laitoksissa hoidettujen luku 2 508.

Näiden laitosten toiminnasta tehdään tarkemmin selkoa seuraavissa katsauksissa.

Koskelan sairaskoti

Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisemaan kertomukseen terveyden- ja sairanhoidosta sisältyy myös Koskelan sairaskodin lähinnä lääketieteellistä puolta käsitävä osa. Tämän vuoksi on seuraavassa rajoitettu lähinnä muihin tietoihin.

Hoitopaikat 31.12.

sisätautiosasto	721
kirurgian osasto	101
mentaaliosasto	235
yhteensä	1 057

Lisäksi oli 25-paikkainen päivähoito-osasto.

Huollettavat ja hoitopäivät. Sairaskodissa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 3 241 henkilöä, joista miehiä 834 ja naisia 2 407. Näistä oli osa vuoden aikana hoidossa useamman kuin yhden kerran, mutta kukin potilas on otettu tähän tilastoon vain yhden kerran.

Huoltoaputapauksina hoidettiin yhteensä 915 eri henkilöä, joista miehiä 211 ja naisia 704. Ns. itsemaksavina hoidettiin 1 954 eri

henkilöä ja yksityispotilaina 405 henkilöä, joista 33 henkilöä hoidettiin myös ns. itsemaksavina.

Koskelan sairaskodissa, Kustaankartanon vanhainkodissa ja Suursuon vanhainkodissa ns. itsemaksavina tai lääkäreiden yksityispaikoilla hoidettuja henkilöitä ei ole tämän toimintakertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevissa tilastollisissa selvityksissä luettu huollettaviin.

Hoitopäivien mukaan oli jako seuraava:

	hoitopäiviä
huoltoaputapaukset	132 810
itsemaksavat	211 050
yksityispaikoilla olleet	12 306
yhteensä	356 166

Hoitopäivistä tuli huoltoaputapausten osalle 37.3 (ed. v. 40.0) % ja muiden tapausten osalle 62.7 %.

Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 886 henkilöä ja v. 1970 jäi 1 012 henkilöä. Sairaskodin työhuoneissa päivisin työskennelleitä, mutta kodeissaan asuvia työtupien miespuolisia työntekijöitä ei ole luettu hoidokkilukuihin.

Päivähoito-osasto. Sairaskodissa toimi kertomusvuonna edelleen ns. päivähoito-osasto, johon otettiin tutkimuksiin ja hoitoon huoltoapua tai kansaneläkkeen tukiosaa saavia vanhuksia tai vanhuksia, jotka sanotun hoidon osalta oli katsottava huoltoapuun oikeutetuiksi. Päivittäisen kuljetuksen suorittivat laitoksen autot.

Kertomusvuoden aikana oli päivähoidossa 298 henkilöä, jotka kävivät yht. 5 289 kertaa päivähoito-osastossa. Vuoden aikana otettiin hoitoon 268 henkilöä, joista 175 henkilöä suoritti käyntinsä sairaanhoidollisista syistä, 64 sosiaalisista syistä ja 29 molemmista mainituista syistä. Päivähoidossa olleiden hoidosta mainittakoon seuraavaa: fysikaalista hoitoa annettiin 1 788 kertaa, toimintaterapiakäyntejä oli 2 107, poliklinikkakäyn-

tejä 368, röntgentutkimuksia- ja hoitoja 264 sekä laboratoriokäyntejä 309. Päivähoito-osasto oli suljettuna lauantaisin.

Päivähoito-osastossa hoidetut saivat aterian ja kahvia, lisäksi useat kävivät kylvyssä tai saunassa.

Päivähoito-osastossa hoidettuja henkilöitä ei ole sisällytetty muihin tässä toimintakertomuksessa mainittuihin tilastollisiin selvityksiin, ellei ao. henkilö ole saanut kotiavustusta tai laitoshoidtoa päivähoidon lisäksi.

Menot ja tulot. Sairaskodin menot ja tulot olivat:

Menot yhteensä 23 195 759 mk.

Tulot	mk
Poliklinikkatulot	36 359
Ateriamaksut	275 316
Luontoisedut	14 686
Vuokrat	319 020
Muut tulot	193 983
yhteensä	839 364

Vuodeosastojen potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Bruttokustannus hoidettavaa ja päivää kohden oli 65.13 mk ja nettokustannus eli laitoksen tulot vähennyksinä huomioonotettuina ilman hoitomaksutuloja vastaavasti 62.77 mk. Kustannukset huollettavien ja laitoksen henkilökunnan ruokailusta olivat henkilöä ja päivää kohden 2.98 mk, mihin eivät sisälly ruoan valmistuskustannukset.

Poliklinikka. Poliklinikan toiminta kohdistui lähinnä sairaskodin ulkopuolella oleviin potilaisiin. Käyntien lukumäärä oli yhteensä 28 056. Lääkärit suorittivat 44 kotikäyntiä.

Sielunhoito ja muu henkinen hoito. Jumalanpalveluksia ja hartaushetkiä pidettiin keskusradion välityksellä 102 ja osastoilla 850, ehtoollisjumalanpalveluksia oli 37, ehtoollista jaettiin yksityisesti 40 kertaa, yhteensä 679 potilaalle. Kuorovierailuja oli 124.

Muuta henkistä virkistystoimintaa yllä-

pidettiin mm. sairaalakirjaston avulla. Kirjoja lainattiin kirjastosta 15 973 kertaa.

Televisio-ohjelmia seurattiin kaikilla osastoilla. Kanttiini toimi entiseen tapaan. Osastoilla järjestettiin kahvikonsertteja ja muita viihdetilaisuuksia.

Koskelan sairaskodin huollettaville järjestettiin useita retkiä, mm. Salmenkartanoon, Korkeasaareen, Tervasaareen, Seurasaareen yms. Kauppatorilla käytiin useita kertoja, samoin kaupunginpuutarhassa.

Työtoiminta. Koskelan sairaskodissa työskenteli 51 työtupien huollettavaa kaikkiaan 4 798 työpäivää eli kunakin arkipäivänä keskim. 18.4 huollettavaa.

Toimintaterapiaan osallistui 756 eri sairaosastojen ja päivähoito-osaston potilasta. Näitä käyntejä kertyi vuoden aikana yht. 23 318. Taideterapiakerho kokoontui 85 kertaa, siihen osallistui 94 henkilöä.

Fysikaalisen kuntouttamisosaston harjoituskeittiössä suoritettiin päivittäisten toimintojen harjoittelua pienissä ryhmissä kaikkiaan 240 kertaa, potilaskäyntejä 854.

Askartelu- ja kuntouttamistoina valmistettiin erilaisia kudonta-, virkkaus- ja neuletoita sekä lastu-, rottinki-, mosaiikki- ja emalitöitä. Askartelutöiden myynti tuotti 7 525 mk.

K u s t a a n k a r t a n o n v a n h a i n k o t i

Hoitopaikat 31.12.

laitossairaala	147
vanhainkoti	684
yhteensä	831

Huollettavat. Vanhainkodissa hoidettiin kertomusvuonna 177 miestä ja 792 naista eli yht. 969 potilasta. Heistä oli huoltoaputapauksia 943. Vanhainkodin sairaosastolla oli 23 henkilöä lääkärin yksityispaikoilla ja 12 potilasta oli hoidossa ns. itsemaksavana, mutta heistä oli 9 myös yksityispotilaina.

Huoltopäiviä oli huoltoaputapausten osalta koko vuonna 283 939 eli 301.1 päivää keskim. huollettavaa kohden. Muiden henkilöiden hoitopäiviä oli yhteensä 2 669. Hoitopäivien yhteismäärä oli siten 286 608.

Menot ja tulot. Vanhainkodin menot ja tulot olivat:

Menot yhteensä 7 891 151 mk.

Tulot	mk
Ateriamaksut	74 051
Luontoisedut	3 828
Vuokrat	113 858
Muut tulot	105 146
Yhteensä	296 883

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Bruttokustannus hoidettavaa ja päivää kohden oli 27.53 mk. Jos vähennetään edellä mainitut tulot, saadaan hoitopäivän nettokustannukseksi ilman hoitomaksutuloja 26.50 mk. Kustannukset huollettavien ja henkilökunnan ruokailusta ovat henkilöä ja päivää kohden 2.79 mk, mihin eivät sisälly ruoan valmistuskustannukset.

Huollettavien työ ja askartelu. Pääasiallinen huomio keskitettiin kertomusvuonna sairaalapotilaiden aktivoimiseen. Työkykyiset huollettavat suorittivat voimiansa mukaan erilaisia taloustehtäviä, korjaustöitä, saunojen lämmitystä, yövartiointia sekä sanomalehtien ja huollettavien oman postin jakelun ym. Askartelutöinä suoritettiin tekstiili-, olki-, tuohi-, kerni-, muovi-, metalli- ja puutöitä, röntgenkuvakoteloiden valmistusta, kirjan sidontaa, vaatteiden kunnostusta ym. Valmistettujen tuotteiden myyjäiset pidettiin 6.12. Lisäksi tuotteiden markkinointia varten toimi askartelukeskuksen myymälä. Kokonaismyynti oli 58 882 mk, josta itsenäisyyspäivän myyjäisten osuus oli 32 733 mk. Laitoksen omia tarpeita varten valmistettiin erilaisia tuotteita 8 556 mk:n sekä muihin laitoksiin 770 mk:n arvosta. Kaikista vanhuk-

sista osallistui n. 30 % askartelu- ja työtoimintaan.

Lääkärinhoito. Vanhainkodin 147 laitossairaalapaikalla oli kertomusvuonna 720 potilasta, joiden hoitopäivien määrä oli 54 265.

Poliklinikassa oli lääkärin vastaanotolla käyntien luku 10 114. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 29 558, lisäksi lähetettiin muualle tutkittavaksi 2 966 näytettä. Fysi-kaalisessa osastossa annettiin hoitoa 16 507 kertaa. Röntgentutkimuksia suoritettiin 3 039. Ekg-tutkimuksia oli 1 648. Kuolemantapauksia oli yht. 113. Vanhainkodin yleisten osastojen vanhusaineksessa on edelleen tapahtunut sekä fyysisen että psyykkisen kunnon huonontumista.

Kustaankartanon laitossairaalan toimintaa on selostettu tarkemmin Helsingin kaupungin tilastotoimiston julkaisemassa terveyden- ja sairaanhoitoa koskevassa julkaisussa.

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Vanhainkodin juhlasalissa pidettiin 50 suomenkielistä ja 9 ruotsinkielistä jumalanpalvelusta, joista osa oli ehtoollistilaisuuksia. Suurin osa juhlasalissa pidetyistä jumalanpalveluksista radioitiin osastoille. Lisäksi oli sairaasosastolla vuoroviikkoina jumalanpalveluksia ja sairaalalehtori järjesti useita hartaushetkiä ja sielunhoidollisia keskusteluja. Lisäksi erilaiset uskonnolliset seurat ja yhteisöt kävivät laitoksissa pitämässä hartaustilaisuuksia.

Laitoksen kirjastosta lainattiin vuoden aikana 11 933 teosta. Sokeain kirjastosta lainattiin 25 äänikirjaa. Jokaiselle osastolle oli tilattu päivälehdet, samoin aikakaus- ja viikkolehtiä.

Muuta virkistystä laitoksen vanhuksille toivat lisäksi kanttiini, henkilökunnan ja eri järjestöjen ja yksityisten järjestämät ohjelmalliset vierailut, askartelutuotteiden myyjäistilaisuus, 39 elokuvanäytöstä, 14 televisiota, keskusradio, kerhotoiminta jne. Vanhusten omatoimisesti toimittama »Iltarusko»-niminen lehti ilmestyi 6 numerona.

Kustaankartanon vanhusten Kartanokerho järjesti ohjelmallisia illanviettoja talvi-

kaudella 13 kertaa. Kerhon toiminnassa oli pääpaino vanhusten omatoimisuudella. Juhannusaattona järjesti kerho Kustaankartanon puistoon suuren juhannusjuhlan.

Heinäkuussa tehtiin bussiretki Stansvikin kartanoon. Retkeen osallistui n. 300 vanhusta. Linnanmäen huvipuistossa vieraili elokuussa 225 vanhusta. Vanhuksille järjestettiin kerran viikossa tilaisuus ostosmatkojen tekoon Suursuon ostoskeskukseen.

Roihuvuoren vanhainkoti laitoksineen

Roihuvuoren vanhainkoti on hoivatyypin laitos, jonka alaisina toimivat Hirvihaaran ja Kulosaaren vanhainkoti.

Hoitopaikat 31.12.

Roihuvuoren vanhainkoti	216	laitossairaala-
		paikkaa
Hirvihaaran »	50	vanhainkoti-
		paikkaa
Kulosaaren »	20	vanhainkoti-
		paikkaa

Hirvihaaran vanhainkodin paikkaluku alennettiin 56:sta 50:ksi 1.2. lukien.

Huollettavat. Roihuvuoren vanhainkodissa hoidettiin huoltoaputapauksina kaikkiaan 304 henkilöä ja Hirvihaaran ja Kulosaaren vanhainkodeissa 91 henkilöä. Hoitopäiviä oli 101 377 eli keskim. 256.7 päivää huollettavaa kohti. Hoitovuorokausista tuli Roihuvuoren vanhainkodin osalle 78 682, Hirvihaaran 16 950 ja Kulosaaren 5 745 vrk. Roihuvuoressa oli lisäksi 1 nainen itsemaksavana 78 hoitopäivää.

Menot ja tulot. Roihuvuoren vanhainkodin ja sen alaisten laitosten menot ja tulot ja-kaantuvat seuraavasti:

Vanhainkoti	Menot mk	Tulot mk
Roihuvuori	3 709 278	163 221
Hirvihaara	365 241	10 092
Kulosaari	210 284	3 438
Yhteensä	4 284 803	176 751

Tulot koostuivat seuraavista eristä:

	mk
Ateriamaksut	60 593
Luontoisedut	8 332
Vuokrat	56 561
Muut tulot	51 265
Yhteensä	176 751

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Bruttokustannus huollettua ja vuorokautta kohden oli Roihuvuoren vanhainkodissa 47.10 mk ja nettokustannus, eli laitoksen tulot vähennyksinä huomioonotettuina ilman hoitomaksutuloja 45.02 mk. Hirvihaaran vanhainkodissa oli bruttokustannus 21.55 mk ja nettokustannus 20.95 mk. Kulosaaren vanhainkodin bruttokustannus oli 36.60 mk ja nettokustannus 36 mk.

Kustannukset huollettavien ja henkilökuntien ruokailusta olivat keskimäärin henkilöä ja päivää kohden 2.88 mk, mihin eivät sisälly ruoan valmistuskustannukset.

Lääkärinhoito. Roihuvuoren vanhainkodin poliklinikalla käyntien lukumäärä oli kertomusvuonna 604. Laboratoriotutkimusten lukumäärä oli 9 619. Lisäksi lähetettiin muualle tutkittavaksi 689 näytettä. Fysioterapiahoidtoa annettiin Roihuvuoressa 5 360 kertaa. Vuoden kuluessa oli eri laitoksissa 323 ryhmävoimistelutilaisuutta, joihin osallistui 3 889 henkilöä. Laitokseen saatiin syyskuusta lähtien kävelyttäjää, joka kävelytti 149 henkilöä 608 kertaa.

Roihuvuoren ja pienten vanhainkotien potilaita lähetettiin 822 kertaa Koskelan sairauskodin poliklinikoille ja toimenpideosastoille ja muille poliklinikoille 1 168 kertaa hoitoa ja tutkimuksia varten.

Kulosaaren vanhainkodissa lääkäri kävi kolmen viikon välein ja tarvittaessa useaminkin.

Hirvihaaran vanhainkodin lääkäri kävi laitoksessa 24 kertaa.

Sielunhoitotyö ja muu henkinen huolto. Har-
taustilaisuuksia osastoilla pidettiin 325 kertaa

(näistä 25 ehtoollisuuslaatuutta). Lisäksi oli eri seurakuntien ja uskonnollisten yhdistysten edustajien järjestämiä tilaisuuksia.

Pienten vanhainkotien sielunhoitotyöstä huolehti Kustaankartanon vanhainkodin pappi. Hartaustilaisuuksia pidettiin kussakin laitoksessa kerran kuukaudessa. Roihuvuoren vanhainkodin kirjastosta lainattiin 6 697 teosta.

Viihdytystoiminta. Roihuvuoren vanhainkodin kanttiinia hoiti edelleen sairaalapalvelu. Useita viihdytystilaisuuksia oli kaikissa laitoksissa. Niitä järjestivät eri seurakuntat ja yhteisöt. Huollettaville järjestettiin laitoksen puolesta 3 retkeä. Roihuvuoren ja Kulosaaren vanhainkodeista tehtiin retki Salmen ulkoilualueelle, Roihuvuoren vanhainkodin pyörätuolipotilaat tekivät autoretken Järvenpään seurakuntaopistoon ja Hirvihaaran asukkaat tekivät retken Helsinkiin ja kävivät mm. Linnanmäellä.

Roihuvuoren vanhainkodin kaikilla osastoilla samoin kuin pienissä vanhainkodeissa oli televisiovastaanottimet.

Päivä- ja aikakauslehtiä tilattiin yht. 97 vuosikertaa.

Huollettavien työ ja askartelu. Askartelutoimintaan osallistui kertomusvuonna 236 huollettavaa. Askartelutuotteiden myynti nousi 35 396 mk:aan.

Menot jakautuivat seuraavasti:

	Menot mk	Bruttokust. hoitopäivää kohti, mk	Nettokust. hoitopäivää kohti, mk
Laitossairaala- ja vanhainkotosasto	2 530 869	57.48	54.32
Päiväkoti	92 580	11.87	11.87
Vanhusten asuintalo	344 281	6.70	4.30
Yhteensä	2 967 730		

Laitossairaalan ja vanhainkotosaston potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Kustannukset huollettavien ja henkilö-
kunnan ruokailusta olivat henkilöä ja päivää
kohden 2.89 mk.

Lääkärinhoito. Poliklinikkakäyntien lukumäärä oli 1 399, joista 138 oli päiväkodista

Vanhainkotien huollettavat osallistuivat erilaisiin talous- ym. töihin, joista heille maksettiin uutterusrahaa.

Hirvihaaran vanhainkodissa oli puutarha, jossa viljeltiin perunaa ja juurikasveja.

Riistavuoren vanhainkoti

Riistavuoren vanhainkodissa on 114 laitossairaala- ja vanhainkotipaikalla, tilapäinen 11-paikkainen vanhainkotosasto, päiväkodin, jossa on 40 paikkaa, ja 137 yksiotä käsittävä vanhusten asuintalo.

Laitossairaala- ja vanhainkotipaikoilla hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 191 eri henkilöä, joista 15 miestä ja 176 naista. Hoitopäiviä oli 44 027 eli 230.5 päivää keskimäärin huollettavaa kohti.

Menot ja tulot. Vanhainkodin menot ja tulot olivat:

Menot yhteensä 2 967 729 mk.

Tulot	mk
Ateriamaksut	29 696
Luontoisedut	5 267
Vuokrat	208 961
Muut tulot	19 172
Yhteensä	263 096

ja 792 vanhusten asuintalosta. Laboratorio-
tutkimuksia suoritettiin 8 041, joista päivä-
kodin osalle tuli 181 ja asuintalojen 335. Li-
säksi lähetettiin muualle tutkittavaksi 1 295
näytettä. Ekg-tutkimuksia suoritettiin 157
ja fysioterapiahoidoa annettiin 4 255 kertaa.
Potilaita lähetettiin myös Koskelan sairas-

kodin ym. poliklinikoille ja toimenpideois-
toille tarpeen mukaan.

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Vanhainkodin sielunhoitotyöstä huolehti sairaaloiden sielunhoidon keskus. Hartaustilaisuuksia oli 199, joista 6 ehtoollistilaisuutta. Lisäksi oli eri seurakuntien ja uskonnollisten yhdistysten järjestämiä tilaisuuksia. Kirjastonhoidosta huolehti kaupungin laitoskirjasto, joka oli avoinna 2 kertaa viikossa. Kirjastosta lainattiin 4 121 teosta.

Viihdytystoiminta. Riistavuoren vanhainkodin kanttiini toimi entiseen tapaan. Eri yhteisöt, järjestöt ja kerhot sekä yksityiset esiintyjät järjestivät vanhuksille viihdytystilaisuuksia, joihin myös vanhusten asuintalon asukkaat olivat tervetulleita. Kaikilla osastoilla oli televisiovastaanottimet. Huollettavien käyttöön tilattiin 45 vuosikertaa päivä- ja aikakauslehtiä. Huollettaville järjestettiin 4 retkeä nimittäin Lahteen ja Paikkarin torppaan ja pyörätuolipotilaille polioinvalidien kesäkotiin Kaislarantaan sekä asuinrakennuksen vanhuksille Porvooseen. Torimatkoja järjestettiin seitsemän kertaa.

Huollettavien työ ja askartelu. Askarrutus-toimintaan osallistui kertomusvuonna 66 huollettavaa, joista 20 päiväosastolta. Askarteluvalmisteiden kokonaisuusmyynti oli 12 326 mk. Myyntipäiviä järjestettiin joka kolmas viikko torstaisin. Myyjäiset pidettiin 23.11. Myynti niissä oli 3 467 mk.

Päiväkoti. Päiväkoti toimi arkisin enintään henkilökunnan yhden työvuoron pituisen ajan. Hoidosta ei peritty korvausta. Päiväkodissa hoidettavat saivat yhden aterian ja kahvitarjoilun päivittäin sekä tilaisuuden kylpemiseen ja saunassa käyntiin. Lisäksi he voivat osallistua askartelu- ja viihdytystoimintaan ja mahdollisuuksien mukaan saada myös laitoksen lääkärin tarpeelliseksi katso-
maa fysikaalista ym. hoitoa.

Päiväkodissa kävi yht. 49 eri henkilöä, joista 31 miestä ja 18 naista. Vuoden lopussa oli osaston kirjoissa 41 vanhusta. Hoitopäiviä oli vuoden aikana 7 797.

Vanhusten asuintalo. Vuoden lopussa oli asukasmäärä 139 henkilöä, joista aviopareja 4 (miehiä 12 ja naisia 127). Asumispäiviä oli 51 324. Vanhin asukas oli 87-vuotias ja nuorin 61-vuotias.

Sairaanhoito ja muut palvelukset. Vanhainkodin apulaisylilääkäri tarkasti kaikki asuintaloon muuttaneet. Kertomusvuonna oli 11 päivystävän lääkärin käyntiä. Sairaanhoitajat suorittivat 641 kotikäyntiä vanhusten asuntoihin, sosiaalihuoltaja kävi 282 kertaa, jonka lisäksi asukkaat kävivät sosiaalihuoltajan luona 318 kertaa ja naisvahtimestari 571 kertaa vanhusten luona. Suursiivous tehtiin kaikissa asunnoissa 2 kertaa vuodessa.

Askartelu. Työtuvat huolehtivat asuintalossa asuvien vanhusten askarrutuksesta. Askarteluun osallistui 22 henkilöä, joista 21 naista ja 1 mies. Askartelurahaa maksettiin 2 264 mk eli keskim. 9 mk askartelijaa kohti kuukaudessa.

Suursuon vanhainkoti

Laitoksessa on 260 laitossairaalapaikkaa ja päiväkoti, jossa on 40 paikkaa.

Laitossairaalassa hoidettiin kertomusvuonna 360 henkilöä, joista 33 miestä ja 327 naista. Näistä oli huoltoaputapauksia 24 miestä ja 252 naista. Hoitopäiviä oli 93 646, joista tuli huoltoaputapausten osalle 70 081 eli 74.8 % ja itsemaksavien osalle 23 565 hoitopäivää eli 25.2 %.

Menot ja tulot. Vanhainkodin menot ja tulot olivat:

Menot yhteensä 5 547 164 mk.

Tulot	mk
Ateriamaksut	60 557
Luontoisedut	11 982
Vuokrat	121 361
Muut tulot	53 911
Yhteensä	247 811

Menot ja tulot jakautuivat osastoittain seuraavasti:

	menot	tulot
hoivaosasto	5 469 169	247 811
päiväkoti	77 995	—
yhteensä	5 547 164	247 811

Hoivaosaston bruttomenot olivat hoitopäivää kohti 58.40 mk ja nettomenot 55.76 mk.

Potilasmaksut eivät sisälly tuloihin.

Kustannukset huollettavien ja henkilökunnan ruokailusta olivat 2.89 mk henkilölä ja päivää kohti.

Lääkärinhoito. Poliklinikkakäyntien lukumäärä oli 1 009, joista 254 oli päiväkodista. Laboratoriotutkimuksia suoritettiin 13 664 ja muualle tutkittavaksi lähetettiin 1 422 näytettä. Ekg-tutkimuksia suoritettiin 342 ja fysioterapiahoidoa annettiin 6 317 kertaa. Ryhmävoimistelutalouksuuksia oli 45, joihin osallistui 414 henkilöä. Muiden sairaaloiden poliklinikoille lähetettiin hoitoon ja tutkimuksiin yhteensä 616 potilasta sekä Kustaan-kartanon ja Koskelan röntgenosastoille tutkimuksiin yhteensä 415 potilasta.

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Hartaustilaisuuksia oli 423 ja ehtoollisjumalanpalveluksia 8. Yhteisiä juhlia oli 3, lisäksi useat kuorot vierailivat laitoksessa. Henkilökohtaista sielunhoitotyötä tehtiin keskustelujen muodossa. Kirjastosta huolehti kaupungin laitoskirjasto. Kirjastonhoitaja kiersi kerran viikossa kirjavaunun kanssa päiväkodissa sekä jokaisella osastolla. Tämän lisäksi kirjasto oli avoinna kaksi kertaa viikossa. Kirjoja lainattiin 6 019. Huollettavien käyttöön tilattiin 88 vuosikertaa päivä- ja aikakauslehtiä.

Viihdytystoiminta. Sairaalapalvelulle vuokrattu kanttiini palveli huollettavia entiseen tapaan. Kaikilla osastoilla oli televisiovastanottimet. Vanhuksille järjestettiin 5 teatteriesitystä laitoksessa ja elokuvaesityksiä oli 4. Lisäksi oli erilaisten yhteisöjen kuin myös yksityisten järjestämiä musiikkiesi-

tyksiä. Hoivaosastojen potilaille järjestettiin 3 retkeä, joista kaksi Kolmirannan Invalidien Ammattioppilaitokseen Kolmirantaan ja yksi Stansvikiin, Kunnallisvirkamiesyhdistyksen kesäkotiin. Lisäksi tehtiin useita retkiä Kaupattorille. Näillä retkillä oli mukana myös päiväkotilaisia.

Huollettavien työ ja askartelu. Askarrutus toimintaan osallistui kertomusvuonna 125 huollettavaa, hoivaosastoilta 89 ja päiväkodista 36. Askarteluvalmisteiden kokonaismyynnin arvo oli 16 792 mk, josta omaan käyttöön tarkoitettujen valmisteiden osuus oli 1 078 mk. Päiväkodin huollettavat saivat työainekustannusten ja myyntihinnan erotuksen itselleen askartelurahana. Askartelutuotteiden myynti oli kerran viikossa. Tavanomaisen askartelutyön lisäksi oli myös keittiötoimintaa, jota leipomisen ja kahvin keiton muodossa harrastettiin yhteiseksi iloksi. Pääsiäisviikolla järjestettiin leivontatuotteiden myyjäiset ja joulun tienoissa joulumyyjäiset.

Päiväkoti. Päiväkoti toimi samojen periaatteiden mukaan kuin Riistavuoren päiväkotikoti. Päiväkodissa kävi kertomusvuonna kaikkiaan 46 henkilöä, joista 31 naista ja 15 miestä. Hoitopäiviä oli 10 075. Suurin osa päiväkodissa käyneistä oli 66—80-vuotiaita.

Myllypuron vanhusten asuintalo

Myllypuron vanhusten asuintalossa on 136 yksiotä, joista yksi on toimistona. Talossa asui kertomusvuonna kaikkiaan 155 henkilöä, näistä miehiä 17 ja naisia 138. Kertomusvuoden lopussa oli asukkaita 144. Asumispäiviä oli 52 478. Vanhin asukas oli 87-vuotias.

Asuintalon menot olivat 380 952 mk ja tulot 132 000 mk. Huoltopäiväkustannus asukasta ja päivää kohti bruttomenojen mukaan oli 7.26 mk.

Sairaanhoito. Asuintalon asukkailla ei ollut omaa lääkäriä, vaan he kävivät alue- ja

yksityislääkäreiden vastaanotoilla ja lisäksi kaupungin poliklinikoilla. Kiireellisissä sairaustapauksissa pyydettiin asukkaan luo joko aluelääkäri tai päivystävä lääkäri. Näitä käyntejä oli 52. Sairastumistapauksia oli kertomusvuonna 125. Kaupungin kotisairaanhoidaja teki kotikäyntejä 18 asukkaan luo, 28 asukasta oli 47 kertaa sairaalahoidossa kaupungin eri sairaaloissa ja sairaalapäiviä oli 951.

Kotikäyntejä vanhusten luo tehtiin kaikkiaan 1 986, joista suurimman osan teki asuintalon hoitaja apulaisineen. Muita palveluksia tehtiin 2 208, joista mainittakoon ostospalvelu, lääkkeitten nouto apteekista, maksujen hoito, eläkkeitten nosto ja puhelinpalvelu.

Askartelu. Työtuvat huolehtivat asukkaiden askartelusta siten, että työtupien askartelutyönohjaaja kävi asuintalossa ohjaamassa vanhusten askartelutyötä. Askarteluun osallistui 17 naista. Työtuvat maksoivat askartelijoille työainekustannusten ja myyntihinnan erotuksen askartelurahana. Tätä rahaa maksettiin kertomusvuonna 1 528 mk ja sen suuruus vaihteli 2 mk:sta 40 mk:aan kuukaudessa askartelijaa kohti. Asukkaat ottivat myös osaa tehtäväluontoiseen askarteluun, johon kuului erilaisia asuintalon toimintaan liittyviä tehtäviä. Tästä maksettiin askartelurahaa 1—3 mk päivässä, ja siihen osallistui 12 henkilöä (2 miestä ja 10 naista); heidän yhteisesti saamansa askarteluraha oli kertomusvuonna 3 507 mk.

Viihdytystoiminta. Asuintalon asukkaille järjestettiin kertomusvuonna 40 erilaista viihdytystilaisuutta, joista Herttoniemen seurakunta järjesti 28, eri piirit 5, oma johto 7. Tämän lisäksi saivat asukkaat vapaa- ja alennuslippuja teatteriin, elokuviin, oopperaan yms. Retkistä mainittakoon autoretki Nurmijärvelle ja Järvenpäähän, täällä käytiin Aleksis Kiven syntymäkodissa, Nurmijärven kirkossa sekä Nukarin työkeskuksessa. Vanhukset osallistuivat myös Herttoniemen seu-

rakunnan retkiin ja olivat muutenkin mukana seurakuntatoiminnassa.

Pihlajamäen asuintalo

Pihlajamäen asuintalossa on 247 yksiötä. Kertomusvuonna asui asuintalossa kaikkiaan 333 vanhusta, joista 83 miestä ja 250 naista. Vuodelle 1970 siirtyi 311 asukasta. Asumispäiviä oli 113 474. Talon vanhin asukas oli 86-vuotias ja nuorin 60-vuotias.

Asuintalon menot olivat 667 414 mk ja tulot 315 594 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohti oli 5.88 mk.

Sairaanhoito. Asuintalon kerhosiivessä sijaitsee Pihlajamäen aluelääkärin vastaanotto ja sairaanhoitoasema. Asuintalosta käytiin aluelääkärin vastaanotoilla ja lisäksi kaupungin sairaaloiden poliklinikoilla. Aluelääkäri tai päivystävä lääkäri suoritti 73 käyntiä kiireellisissä sairaustapauksissa. Kotisairaanhoidaja kävi 10 henkilön luona ja henkilökunta teki kotikäyntejä sairaustapauksissa. Sairaalahoidossa oli 64 henkilöä yhteensä 80 kertaa. Kotikäyntejä asuintalon puolesta tehtiin 2 530 ja muita palveluksia mm. lääkkeitten noutoa, maksu- ja puhelinpalvelua yms. 977 kertaa.

Askartelu. Työtuvat huolehtivat asuintalossa asuvien askartelusta siten, että työtupien askartelunohjaaja kävi asuintalossa viitenä päivänä viikossa. Askarteluun osallistui 51 henkilöä, 45 naista ja 6 miestä. Askartelurahana maksettiin esineen myyntihinnan ja työtarpeitten hinnan välinen erotus. Askartelurahaa maksettiin 7 102 mk. Asukkaat ottivat myöskin osaa tehtäväluontoiseen askarteluun, joka käsittää erilaisia talon toimintaan liittyviä tehtäviä. Tähän osallistui 14 henkilöä ja saivat he askartelurahaa 1 807 mk.

Viihdytystoiminta. Pihlajamäen seurakuntapiirin työntekijät pitivät asukkaille Kultaisen Iän kerhoa kerran viikossa. Markuksen seurakunta järjesti ruotsinkielisille asukkaille

kerhotoimintaa samoin kerran viikossa. Pukinmäki-Pihlajamäki Eläkeläiset -yhdistys järjesti kerhotoimintaa joka toinen viikko. Kerhojen toimesta järjestettiin retkiä ja osallistumisia leireille. Asuintalon toimesta järjestettiin retkiä ja osallistumisia leireille. Asuintalon toimesta järjestettiin useita viihdytystilaisuuksia ja tehtiin retki Porvooseen. Asukkaat saivat alennus- ja vapaalippuja elokuva-, teatteri-, ooppera- ja konserttiesityksiin. Helsingin kaupungin kirjastoauto pysähtyi kerran viikossa asuintalon pihalle. Kuntovoimistelukertoja oli 275 ja niihin osallistui 103 asukasta.

Pukinmäen asuintalo

Pukinmäen asuintalon ensimmäinen osa valmistui 1.12. kertomusvuonna ja toinen osa 15.12. A-talossa on 117 yksiötä, jotka on tarkoitettu yksinäisille vanhuksille. C-talossa on kaksi yksiötä, joista toinen on toimistona ja toinen vuokrattu terveydenhoitovirastolle Pukinmäen lastenneuvolan käyttöön. Ensimmäiset asukkaat muuttivat 10.12. ja vuoden loppuun mennessä asui talossa yht. 75 henkilöä, joista 71 naista ja 4 miestä. Asumispäiviä oli 835. Vanhin asukas oli 85-vuotias ja nuorin 60-vuotias.

Asuintalon menot olivat 22 381 mk ja tulot 2 567 mk. Bruttokustannus asukasta ja päivää kohti oli 26.80 mk.

Sairaanhoito. Asuintalon asukkaat kävivät aluelääkäreiden vastaanotoilla ja kaupungin sairaaloiden poliklinikoilla. Sairastapauksia oli 4. Sairaalahoidossa oli 3 henkilöä yhteensä 18 vrk.

Askartelu- ja viihdytystoiminta. Askartelu- ja viihdytystoimintaa ei ollut, johtuen muutovaiheen jatkumisesta seuraavan vuoden puolelle.

Tervalammen työlaitos

Huollettavat. Laitoksen kirjoissa oli vuoden aikana yht. 1 013 miestä, mutta heistä oli osalomalla, vankilassa, karkumatalla tai sairaalassa.

Huoltoapulain nojalla oli laitoksessa 94 henkilöä. Kirjoissa olevien määrä vuoden päättyessä oli 145.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta annetun lain nojalla oli kirjoissa vuoden aikana huoltolaosastossa 512 miestä. Kirjoissa olevien määrä oli vuoden päättyessä 118.

Lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla oli kirjoissa 307 miestä. Näistä oli laitoksessa läsnä olevia yhteensä 213 miestä. Kirjoissa olevien määrä oli vuoden päättyessä 238.

Hoitopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 46 497. Ne jakaantuivat seuraavasti:

	Hoitopäiviä v. 1969 v. 1968	
Huoltoapulain nojalla hoidetut	6 909	6 659
PAV-lain nojalla hoidetut	25 833	27 328
Lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla hoidetut	13 755	13 681
Yhteensä	46 497	47 668

Hoitopäivien luku laski edellisestä vuodesta 1 171:llä.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 1 004 182 mk ja bruttotulot 460 300 mk. Maatilan tappio kertomusvuodelta oli 161 918 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 21.60 mk. Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 11.70 mk. Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan tappio, saadaan nettomenoksi 15.18 mk hoitopäivältä.

Huollettavien työ. Huollettavat työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, sikala-, talli-, talous-, rakennus-, metsätalous- ym. töissä kaikkiaan 28 282 työpäivää. Heidän laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa tai niiden henkilöiden huoltoa, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 74 370 markan arvosta, mistä summasta 54 293 mk oli lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla työlaitoksessa olevien osuutta. Huollettaville järjestettiin mahdollisuuksien mukaan ja kunkin työkyvyn huomioon ottaen työterapiata.

Terveydenhoito. Laitoksen lääkärin vastaanotoilla oli huollettavien käyntien luku 1 570. Erikoistutkimuksissa oli poliklinikoilla 407 käyntiä. Hammaslääkärikäyntien luku

oli n. 360. Laitoksen sairausosastolla hoidettiin 26 potilasta, joiden hoitopäivien lukumäärä oli 280.

Henkinen huolto. Ryhmäterapiatilaisuuksia järjestettiin 90 ja niissä kävi yhteensä 936 huollettavaa, lisäksi oli yksilöterapiata. AA-kerho kokoontui kerran viikossa ja Helsingin AA-kerhoista oli useita vierailuja.

Vihdin seurakunnan papit ja erilaisten uskonnollisten järjestöjen edustajat pitivät laitoksessa hartaustilaisuuksia. Viihdetilaisuuksia oli mm. Suomen Kouluteatterin vierailu sekä raittiusjuhla, lisäksi järjestettiin urheiluymp. kilpailuja. Huollettavien käytössä oli radio, televisio, sanoma- ja aikakauslehtiä, kirjasto, harrastusvälineitä ym.

3. Irtolaishuolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 543 eri henkilöä, joista 321 (ed. v. 318) miestä ja 222 (280) naista.

Kaikista huolletuista irtolaisista oli uusia, vasta kertomusvuonna ensi kerran huoltoon otettuja 198 (184).

Seuraavat selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain

niissä tapauksissa, joissa uusien irtolaisten olosuhteissa oli merkittävää eroa näihin verrattuna, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä. Myös eripainoksen taulukkoliitteissä on numerotietoja.

Irtolaishuollon peruste. Ryhmittämällä irtolaishuoltoon joutuneet sen perusteen nojalla, jota on katsottu pääperusteeksi, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kuljeksiva elämä	36	11.2	64	28.8	100	18.4
Työn vieroksuminen	164	51.1	84	37.8	248	45.7
Kerjuu	32	10.0	9	4.1	41	7.5
Ammattihaureus	1	0.3	63	28.4	64	11.8
Muu peruste ¹⁾	88	27.4	2	0.9	90	16.6
Yhteensä	321	100.0	222	100.0	543	100.0

¹⁾ Suurin osa näistä oli henkilöitä, jotka olivat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, kuten väkijuomien luvattomaan myyntiin.

Naispuolisista uusista irtolaisista oli suurin osa, 36.8 % joutunut huoltoon työn vierok-

sumisen, 29.8 % kuljeksivan elämän ja 26.3 % ammattihaureuden perusteella.

Huoltotoimenpiteet. Eri huoltotoimenpiteitä sovellettiin irtolaisiin seuraavasti (taulukkoa laadittaessa on otettu huomioon ku-

hunkin irtolaiseen vuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide):

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	56	17.6	34	15.3	90	16.6
Kotikuntaan lähettäminen	19	5.9	12	5.4	31	5.7
Irtolaisvalvonta	122	38.0	57	25.7	179	32.9
Työlaitos	45	14.0	44	19.8	89	16.4
Pakkotyö	—	—	8	3.6	8	1.5
Jälkivalvonta	79	24.6	67	30.2	146	26.9
Yhteensä	321	100.0	222	100.0	543	100.0

Uusista irtolaisista lähetettiin kotikuntaan 14.1 %, jäi varoitusasteelle 38.9 %, valvonta-asteelle 32.8 %, työlaitokseen oli 8.6 % ja jälkivalvonnessa 5.6 %.

Useissa tapauksissa toimitettiin irtolaisia työlaitokseen tai pakkotyöhön poliisin toimesta, koska irtolaislain mukaan poliisipäälliköllä oli oikeus tehdä esitys irtolaisen huoltoalan lähettämisestä ilman edellä käyviä lievempiä toimenpiteitä, milloin tämä oli kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlai-

toksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä.

Irtolaisten huoltopäivien luku työlaitoksessa oli kaikkiaan 14 060, joista 6 153 oli miesten ja 7 907 naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittäytyvät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	223	69.6	143	64.4	366	67.4
Naimisissa	47	14.6	46	20.7	93	17.1
Leskiä	3	0.9	6	2.7	9	1.7
Eronneita	48	15.0	27	12.2	75	13.8
Yhteensä	321	100.0	222	100.0	543	100.0

Aviottomina syntyneitä ¹⁾ oli kaikista irtolaisista 46 eli 8.5 %. Miehistä erikseen oli aviottomia 5.6 % ja naisista 12.6 %.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteellinen osuus irtolaishuollossa olevista oli seuraava:

	18—20 v ²⁾ %	21—29 v %	30—39 v %	40—49 v %	50 v — %	Yhteensä %
Miehiä	5.3	34.6	31.2	20.2	8.7	100.0
Naisia	17.6	43.7	16.7	14.4	7.6	100.0

¹⁾ Tuntematonta syntyperää olevat mukaanluettuina. — ²⁾ Irtolaiskäsittelyä ei sovelleta 18 vuotta nuorempaan henkilöön.

Muita tietoja. Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 285 eli 52.5 % kaikista, mie-

histä erikseen 218 eli 67.9 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 55.6 %.

4. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huolto

Huollettujen lukumäärä. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta annetun lain mukaisten huoltotoimenpiteiden alaisena oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 375 henkilöä. He jakaantuivat seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Varsinaisina väärinkäyttäjinä huolletut	2 598	152	2 750
Nuorina tilapäisinä väärinkäyttäjinä huolletut	586	39	625
Yhteensä	3 184	191	3 375

PAV-lain mukaisesti päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjätapauksina on viime vuosina huollettu eri henkilöitä seuraavasti:

Vuosi	Varsinaisena väärinkäyttäjänä	Nuorena väärinkäyttäjänä	Yhteensä
1962	2 797	957	3 754
1963	3 080	1 031	4 111
1964	3 284	1 008	4 292
1965	3 795	1 149	4 944
1966	4 242	1 273	5 515
1967	4 439	1 472	5 911
1968	3 725	1 175	4 900
1969	2 750	625	3 375

Edellä esitetyt luvut kuvaavat PAV-huollossa olleitten henkilöitten lukumäärää. Lu-

vut eivät siis ilmaise alkoholin yms. väärinkäyttäjien määrää. Huollossa olleiden lukumäärän väheneminen johtuu lähinnä seuraavista syistä:

PAV-huoltotoimenpiteisiin on ryhdytty vasta useamman juopumuspidätyksen jälkeen kuin aikaisemmin. »Toimenpidekynnystä» on jouduttu korottamaan, lähinnä työvoiman riittämättömyyden vuoksi, mutta myös tarkoituksenmukaisuussyistä.

Poliisin juopumuspidätyskäytännön löysytyminen.

Ensisuojatoiminnan käynnistyminen ja muun asunnottomien alkoholistien huollon kehittymisen vaatima työvoima.

Seuraavassa selvityksessä on ensin käsitelty varsinaisina väärinkäyttäjinä huolletut ja sen jälkeen nuorina tilapäisinä väärinkäyttäjinä huolletut henkilöt.

Varsinaisina väärinkäyttäjinä huollettuja henkilöitä oli kertomusvuonna siis 2 750. Kertomusvuonna kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 2 220 miestä ja 124 naista eli yhteensä 2 344 henkilöä, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkuu- huo- ltoa, kun sen sijaan vasta kertomusvuonna huoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 378 (ed. v. 533) miestä ja 28 (43) naista eli kaikkiaan 406 (576) henkilöä.

Huollon peruste. Huoltoon ottamisen pääperusteen mukaan jakautuivat väärinkäyttäjät seuraavasti:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	21	0.8	1	0.7	22	0.8
Rattijuoppous	2	0.1	—	—	2	0.1
Häiriö tai pahennus	1 061	40.8	57	37.5	1 118	40.7
Päihtymystapaukset	587	22.6	32	21.0	619	22.5
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	9	0.4	—	—	9	0.3
Ansiotyön laiminlyönti	16	0.6	1	0.7	17	0.6
Rasitus	11	0.4	4	2.6	15	0.5
Huoltoavun tarve	10	0.4	3	2.0	13	0.5
Vapaaehtoisuus	881	33.9	54	35.5	935	34.0
Yhteensä	2 598	100.0	152	100.0	2 750	100.0

Huoltotoimenpiteet. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien jakautuminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun

toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Neuvonta ja ohjaus	136	5.2	8	5.3	144	5.2
Valvonta	689	26.5	58	38.1	747	27.2
Huoltola (päätos)	188	7.2	8	5.3	196	7.1
Huoltola (täytäntöönpanu)	605	23.3	36	23.7	641	23.3
Sairaala- tai muu laitoshoido	493	19.0	26	17.1	519	18.9
Jälkivalvonta	366	14.1	16	10.5	382	13.9
Hoitokodit	121	4.7	—	—	121	4.4
Yhteensä	2 598	100.0	152	100.0	2 750	100.0

Uusista päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä jäi neuvonta- ja ohjausasteelle 22.9 %, valvontaan 24.9 %, täytäntöön pan-
nussa huoltolahoidossa oli 28.6 %.

Siviilisääty. Siviilisäädyn mukaan ryh-
mittyivät väärinkäyttäjät seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	1 221	47.0	42	27.6	1 263	45.9
Naimisissa	845	32.6	58	38.2	903	32.8
Leskiä	39	1.5	12	7.9	51	1.9
Eronneita	490	18.9	40	26.3	530	19.3
Tuntematon	3	0.1	—	—	3	0.1
Yhteensä	2 598	100.0	152	100.0	2 750	100.0

Ikä. Eri ikäluokkien osuudet huollossa olleista varsinaisista väärinkäyttäjistä olivat:

	— 20 v	21—29 v	30—39 v	40—49 v	50 v —	Kaikkiaan
Luku	54	326	694	953	723	2 750
%	2.0	11.9	25.2	34.6	26.3	100.0

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä oli lääkeaineiden väärinkäyttäjiä 43, joista 12 naista. Suurin osa lääkeaineiden väärinkäyttäjistä oli 30—49 -vuotiaita. Morfiinin yms. käyttäjiä oli 11, muun lääkeaineen käyttäjiä 6 ja 26 käytti alkoholin lisäksi lääkeainetta.

Nuorina tilapäisinä väärinkäyttäjinä huol-

letuista 625 henkilöstä oli 586 miespuolista ja 39 naispuolista. Heistä oli 196 ollut jo aikai-
semmin huollon kohteena; uusia oli siten 429.

Huoltotoimenpiteet, siviilisääty. Viimeksi sovelletun toimenpiteen sekä siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät ko. huollossa olleet seuraavasti:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Neuvonta ja ohjaus	534	91.1	34	87.2	568	90.9
Valvonta	52	8.9	5	12.8	57	9.1
Yhteensä	586	100.0	39	100.0	625	100.0

Uusista tapauksista, joita oli 30 naista ja 399 miestä, sovellettiin 29 naiseen sekä 396

mieheen huoltotoimenpiteenä neuvontaa ja ohjausta ja muihin valvontaa.

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	551	94.0	36	92.3	587	93.9
Naimisissa	34	5.8	3	7.7	37	5.9
Eronneita	1	0.2	—	—	1	0.2
Yhteensä	586	100.0	39	100.0	625	100.0

Ikä. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	18—20 v	21—24 v	Kaikkiaan
Luku	416	209	625
%	66.6	33.4	100.0

Uusista tapauksista 18—20 -vuotiaiden osuus oli 76.7 %.

Asunnottomien alkoholistien huolto. Vaikka Helsingissä oli yli 3 000 miesten asuntola-paikkaa, oli paikoista talvella ajoittain puutetta. Huoltoviraston ja majoitustoiminnan harjoittajien yhteistoiminnan tuloksena on usean talven ajan toiminut huoltoviraston asunnottomien huoltotoimiston suojissa iltaisin majoitustoiminnan keskuselin, joka on auttanut asunnottomia majapaikan saannissa. Päihtyneitä ei oteta varsinaisiin yömajoihin eikä asuntoloihin. Asunnottomia alkoholisteja, etupäässä korvikeaineiden väärinkäyttäjii varten on Helsingissä Porkkalantie 1:ssä Suoja-Pirtti ry:n hallinnassa miesalkoholistien ensisuoja. Sinne majoitettiin päivittäin kylmänä vuoden aikana 250—400 miestä ja kesällä 50—100 miestä. Valtaosa näistä miehistä oli taloussprii T:tä väärinkäyttäneitä miehiä. Talviaikana päihdytti näistä miehistä itsensä päivittäin ko. aineella 60—130 miestä, minkä vuoksi heidät kertomusvuoden alusta lukien ohjattiin erillisiin selviämistiloihin. Kaikkiaan näitä asunnottomia alkoholisteja otettiin ensisuojaan 1.11.1968—31.10.1969 välisenä aikana 2 525 eri miestä. Moni näistä henkilöistä on ollut ensisuojaassa useamman kerran.

Suojan toimintaa valvottiin PAVI-toimiston huoltotarkastajan valvontakäynnein ja sosiaalityöntekijän 1.10. kertomusvuonna aloittaman suojassatyöskentelyn avulla. Tarvittaessa ohjattiin henkilö PAVI-toimistoon saamaan tarvittavaa huoltoa.

Etsintähuolto. Huhti-toukokuussa kertomusvuonna kokeiltiin yhteistoiminnassa poliisilaitoksen huolto-osaston kanssa etsintähuoltotoimintaa, josta saadut kokemukset olivat myönteisiä, mutta toimintaa haittasi kuljetuskaluston puute. Sään kylmettyä toiminta aloitettiin uudelleen 1.10. ja siihen osallistuivat PAVI-huoltotoimiston huoltotarkastaja ja sosiaalityöntekijä. Joulukuun alussa PAVI-huoltotoimisto sai käyttöönsä pakettiauton, jolla voitiin suorittaa asiakaskuljetuksia. Tästä ajankohdasta lukien kyseiset PAVI-huoltotoimiston työntekijät suorittivat päivittäin käyntejä maastossa asunnottomien alkoholistien oleskelupaikoilla ja noutivat sieltä huoltoon avun tarpeessa olevia. Etsintähuollon ryhmä sai tarvittaessa apua poliisilaitoksen huolto-osastolta. Toiminta perustui yleensä asiakkaitten vapaaehtoiseen hoitoontuloon. Etsintähuollon yhteistoimintapisteistä mainittakoon ensisuoja, kaupungin sairaaloiden poliklinikat ja desinfioimislaitos.

Toiminnan tärkeyttä kuvaa parhaiten se seikka, että toiminta kohdistui niin kehnossa kunnossa oleviin alkoholisteihin, että heitä ei otettu yleisiin asuntoloihin eikä yleisiin kulkuneuvoihin. Näitä henkilöitä haastateltiin kertomusvuoden loka-joulukuussa 359 ja heistä noudettiin huoltoon 199.

Vapaaehtoisesti hoitoon pyrkivien yksilö- ja ryhmäterapia. PAVI-huoltotoimiston käytössä oli edelleen talosta Hämeentie 8 vuokrattu huoneisto kerhotoimintaa varten. Huoneistossa harjoitettiin vapaaehtoisuuteen perustuvaa yksilö- ja ryhmätyötä hoitoon haakeutuvien vapauttamiseksi päihdyttävien aineiden väärinkäytöstä.

Kerhohuoneisto pidettiin avoinna kaikkina päivinä, myös sunnuntaisin klo 9—22 välisenä aikana. Aukioloaikana huoneistoon oli vapaa pääsy jokaisella hoitoa hakevalla, päihdyttävien aineiden väärinkäytöstä kärsivällä henkilöllä.

Huoneisto oli PAVI-huoltotoimiston käytössä jokaisena arkipäivänä klo 9—10.30 ja 12.30—17 sekä arki-iltoina paitsi lauantaisin klo 19—22. Tällöin huoneistossa oli valvojana vuorotellen kaksi PAVI-huoltotoimiston sosiaalityöntekijää, jotka päiväsaikaan huolehtivat huoneistoon saapuvien henkilöiden yksilöhoidosta ja iltaisin PAVI-toimiston ja Toukolan hoitokodin tarpeita palvelevasta ryhmätoiminnasta.

Huoneisto oli myös Helsingin AA-kerhon käytössä kaikkina viikon päivinä. Huoltovirasto huolehti huoneiston vuokran, puhelin-kulujen ja sähkönkulutuksesta aiheutuvien kulujen maksamisesta.

Kertomusvuoden aikana pidettiin kerholla 124 kokousta PAVI-huoltotoimiston sosiaalityöntekijäin valvomana. Kokouksiin osallistuneiden lukumäärä oli 4 891 eli keskim. 39 henkilöä kokousta kohti. Kerholla käyntien määrä oli 24 710 eli hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Sosiaalityöntekijät suorittivat 2 634 henkilökohtaista keskustelua apua hakemaan tulleiden päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien asioiden hoitamiseksi. Samalla he järjestivät asunnon 75 henkilölle ja välittivät työpaikan 58 henkilöille.

Kerhotoiminnasta kertomusvuoden aikana

saadut kokemukset olivat varsin myönteisiä. Tämä toimintamuoto liittyi tuloksellisesti päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien kuntouttamiseen vapaaehtoisen avohuollon linjalla.

Nuorten henkilöiden AA-kerhotoiminta. AA-nuorisoryhmä »Hagiksen Nuoret» jatkoi toimintaansa Helsingin kaupungin nuorisotoimiston Hakaniemen kerhokeskuksessa, Silta-saarekatu 12 PAVI-toimistolle luovuttamassa huoneistossa. Kerhoiltoja pidettiin kolmena iltana viikossa (maanantai, keskiviikko ja perjantai klo 18—22). »Krunikan Nuoret» kokoontuivat tiistaisin ja torstaisin klo 18—22 seurakuntien nuorisotoimiston huoneistossa Snellmaninkatu 19 A 2. Samoin jatkoi toimintaansa AA-nuorisoryhmä »Toive» lauantaisin klo 18—22 Kriminaalihuolto-yhdistyksen huoneistossa Pengerkatu 30.

Kertomusvuonna aloitti toimintansa kaksi uutta ryhmää nimittäin AA-nuorisoryhmä »Käpylän nuoret», joka kokoontui lauantaisin klo 18—21 Kunnalliskodintie 6 C-talon kerhotiloissa sekä AA-nuorisoryhmä »Sunnuntai» Vironkatu 6 A 19 Eva-Maria 3-koti, joka toinen sunnuntai klo 14—16.

Kerhotoimintaan osallistuneet olivat yleensä 19—24 -vuotiaita.

Kerhotoiminnassa pidettiin yhteensä 308 ryhmäkokousta, joihin osallistui 6 746 henkilöä. Näitä ryhmäkokouksia samoin kuin kesäretkeilyjä ohjasi kaksi PAVI-huoltotoimiston osa-aikatyössä olevaa sosiaalityöntekijää. Kesän aikana kertomusvuonna tekivät nuorisoryhmät 7 viikonloppuretkettä, joista 5 Vuorilahden kesäkotiin, 1 Kaunissaareen ja 1 Mustasaareen. Näihin retkiin osallistui 211 kerholaista tai heidän omaistaan. Kustannukset he keräsivät keskuudestaan.

Nuorten AA-kerhotoiminta on osoittanut elinvoimaisuutensa ja tarpeellisuutensa ja toiminta on jo laajentunut viideksi ryhmäksi.

5. Toukolan hoitokoti

Toukolan hoitokoti, joka perustettiin v. 1963, jatkoi toimintaansa entiseen tapaan.

Hoitokodissa hoidettiin kertomusvuoden aikana 80 miestä. Vuoden aikana voitiin n. 830 pyrkijästä ottaa hoitokotiin vain 60 uutta asukasta. Hoitovuorokausien luku oli 7 948, joista itsemaksavien hoitovuorokausia oli 5 314 ja huoltolautakunnan maksamia 2 634. Huoltolautakunnan maksamien hoitovuorokausien lukumäärän lisääntyminen edelliseen vuoteen verrattuna johtui vaikeasta työllisyystilanteesta. Bruttokustannukset asukasta ja hoitovuorokautta kohden olivat 16.38 mk ja nettokustannukset 9.50 mk.

Menot ja tulot. Hoitokodin menot ja tulot olivat:

Menot yhteensä 130 153 mk.

Tulot	mk
Hoitomaksut:	
Itsemaksavat	32 749
Huoltolautakunta	15 769
Henkilökunnan ruokailu	2 671
Vuokrat	1 817
Valtion apu	—
Muut tulot	1 614
Yhteensä	54 620

Nettomenot olivat 75 533 mk.

Hoitokodissa hoidettujen jakauma oli 31.12. seuraava:

Kodista poistui kuntoutuneina	12
Sairaalaan toimitettiin	8
Lyhytaikaisia asukkeja	9
Vankilaan joutui	1
Järjestyssääntöjen rikkomisen takia poistettiin	20
V:een 1970 jäi hoitokotiin	21
Yhteensä	80

Hoitokodissa pidettiin kertomusvuoden aikana 54 ryhmäkokousta, joihin osallistui 2 021 henkilöä. Hämeentien AA-kerhossa pidettiin Toukolan ryhmäiltoja 52 kertaa, joihin osallistui 1 221 henkilöä. Kerran kuukaudessa pidettiin lisäksi henkilökunnan ja asukkaiden yhteinen neuvottelukokous. Henkilökohtaisen keskustelun muodossa hoidettiin 1 076 asiaa. Useimmat hoitokodista poistuneet osallistuivat myöhemminkin ryhmätoimintaan eri AA-ryhmissä.

Mainittakoon vielä, että hoitokodin asukkaat maksoivat kodissa ollessaan perheiden elatusmaksuja, sakkoja ja muita velkoja veronpidätysten lisäksi.

Hoitokodissa sen kuusivuotisen toiminnan aikana asuneista miehistä on 2/3 jäänyt lakisääteisen PAV-huollon ulkopuolelle kodista poistuttuaan.

6. Sosiaalilääkärin toiminta

Sosiaalilääkärin päätehtävänä oli lakien edellyttämien lääkärinlausuntojen laatiminen päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä ja irtolaisista ja huolehtiminen tarvittaessa muistakin tutkimuksista ja lausunnoista sekä ensiavun luontoisen hoidon antaminen kiireellisissä tapauksissa em. henkilöille. Sosiaalilääkäri avusti myös huoltotoimistoja

vaikeimpien huoltotapausten osalta ja osallistui kuntoutustoimikunnan työhön.

Kertomusvuonna tutkittiin ja hoidettiin sosiaalilääkärin toimesta 1 300 (ed. v. 1 330) huollettavaa. Näiden käyntikertojen lukumäärä oli 1 627 (1 673). Uusia huollettavia oli 466 (462).

Kirjoitettujen lääkärinlausuntojen ja to-

distusten luku oli 1 467, poliklinista ensiapua annettiin 690 kertaa, muihin poliklinikoihin, sairaaloihin yms. lähetettiin 54 huollettavaa. Sosiaalilääkäri antoi myös neuvontaa ja oh-

jausta huollettaville ja heidän omaisilleen sekä osallistui henkilökunnan työpaikkakoulutukseen ja yhteistyöhön muiden viranomaisten kanssa.

7. Juopumuspidätykset

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon taustaa valaisevat seuraavat tilastotiedot juopumuspidätyksistä.

Ns. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 11 241 eri henkilöä, joista miehiä 10 552 ja naisia 689. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 1 354 henkilöä vähemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 3 169 ja syytteen asetettiin 20 henkilöä. Pidätyskertoja oli kaikkiaan 34 822. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuodessa oli miesten osalta 3.1 ja naisten osalta 2.6. Eniten pidätyksiä sattui loka- vähiten helmikuussa.

Mainittakoon vielä, että kaikista juopu-

muspidätyskortistossa olevista oli rekisteröity päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjänä 5 200, lisäksi nuorina tilapäisinä väärinkäyttäjänä rekisteröityjä 1 463 sekä irtolaisina 815.

Juopumuspidätykset jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

Pidätyksiä oli Helsingissä yht. 38 219, joista 4 964 muualla asuvien pidätyksiä. Helsingiläisten pidätyksiä oli yht. 34 822, joista 1 567 tapahtui Helsingin ulkopuolella.

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena on julkaistu eripainoksen taulukko-osastossa.

8. Kodinhoitotoiminta

Kunnallisesta kodinhoitoavusta tuli osalliseksi eri kuukausina seuraava määrä perheitä tai yksinäisiä henkilöitä.

tammikuu ...	1 456	heinäkuu	1 103
helmikuu	1 518	elokuu	1 156
maaliskuu ...	1 396	syyskuu	1 430
huhtikuu	1 390	lokakuu	1 469
toukokuu	1 445	marraskuu	1 330
kesäkuu	1 275	joulukuu	1 361

Kodinhoitoapua saaneiden eri perheiden lukumäärä oli koko vuonna 6 302, joista

vanhuksia 2 607. Toimistoon tehtiin 10 362 pyyntöä kodinhoitoavun saamiseksi, mutta huomattava osa pyynnöistä jouduttiin hylkäämään työvoimapulan vuoksi.

Kodinhoitajat suorittivat kaikkiaan 37 409 työpäivää ja kotiaavustajat 5 976 työpäivää. Muille kuin vähävaraisille annetusta kodinhoitoavusta perittiin asianomaisilta yhteensä 70 567 mk. Kodinhoitotyöstä aiheutuneet kustannukset olivat kodinhoitajien osalta 7.93 mk/t brutto (nettokust. 5.51 mk) ja kotiaavustajien osalta 5.47 mk/t brutto (nettokust. 5.28 mk).

9. Ammattiopintojen avustaminen, invalidihuolto, työhuolto, toipilasraha, sotilasavustukset ja vanhusten asumistuki

Ammattiopintojen avustuksissa edellytettyä huoltoa sai kertomusvuonna 1 199 opiskelijaa. Heille valtion varoista maksettujen avustusten, apurahojen ja lainojen yhteinen määrä oli 304 470 mk. Lisäavustuksina suoritettiin kaupungin varoista 65 845 mk sellaisille helsinkiläisille opiskelijoille, joiden valtiolta saama avustus oli riittämätön tai jotka muusta syystä olivat erikoisen tuen tarpeessa opiskeluaikanaan.

Invalidihuolto sai kaikkiaan 1 042 invalidia. Lääkintähuoltoa sai 736 invalidia sairaalahoitona jälkihoitoineen sekä tekojäseniä, tukisidoksia, invalidipyöriä, kuulolaitteita yms. apuvälineitä. Lääkintähuoltomenojen kokonaismäärä oli 246 595 mk.

Koulutusmenoja maksettiin 38 vammaiselle ja 3 perhettä sai huoltorahaa yht. 24 257 mk. Työvälineiden ja raaka-aineiden hankintaan tai oman yrityksen perustamiseen sai taloudellista tukea 28 invalidia, joille maksettiin avustuksina ja lainoina yht. 52 089 mk.

Invalidirahan saajia oli kertomusvuoden lopussa 2 100, joista sokeita tai heikkonäköisiä oli 312.

Työhuoltoon varatusta määrärahadista maksettiin 26 invalidille yht. 17 487 mk avustuksena apuvälineiden hankintaan, koulutukseen yms. sekä 7 invalidille kunnallisena elinkeinoapuna työvälineiden hankintaan 6 640 mk.

Sokeiden asumistukea maksettiin 8 varat-

tomalle tai vähävaraiselle sokealle yht. 9 943 mk.

Sotaorpojen työhuoltomenoina suoritettiin 23 sotaorvolle kaikkiaan 11 696 mk.

Työhuoltotoimisto antoi kaikkiaan 5 393 lausuntoa tai esitystä.

Tuberkuloosi- ja reumapotilaille jaettavia toipilasrahoja varten talousarvioon merkitystä määrärahadista jaettiin 212 henkilölle yht. 139 608 mk. Tuberkuloositopilaita oli 206 ja reumaatikkoja 6. Toipilasrahaa maksettiin varattomalle toipilaalle 250 mk kuukaudessa, vähävaraiselle 180 mk kuukaudessa ja tyydyttävässä taloudellisessa asemassa olevalle 90 mk kuukaudessa. Toipilasraha maksetaan enintään kuuden kuukauden ajalta. Poikkeustapauksissa voidaan toipilasrahaa vielä antaa lisää kolmelta kuukaudelta.

Sotilasavustusta maksettiin sotilasavustuksen nojalla 753 tapauksessa kaikkiaan 1 046 935 mk.

Vanhusten asumistukea maksettiin 2 531 vanhukselle tai vanhuspariskunnalle. Asumistukea maksettiin yhteensä 1 174 934 mk. Asumistuen saajista oli yksinäisiä naisia 2 077, yksinäisiä miehiä 182 ja aviopareja 272. Alivuokralaisia oli yht. 401 asumistuen saajaa. 634 asumistuen saajaa sai vuoden aikana tilapäistä huoltoapua.

Vanhusten virkistystoimintaan käytettiin 6 835 mk.

10. Huoltolautakunnan työtuvat

Huoltosuhteessa olevia työntekijöitä voitiin talousarvion mukaan sijoittaa työtupiin kaikkiaan 116 ja työsuhteessa olevia 26. Työtupien puutyöosaston huoltosuhteessa ovat työntekijät työskentelivät Koskelan sairauskodin työhuoneissa.

Työtupien pääasiallisimpina töinä olivat tekstiilihankinnat kaupungin eri laitoksille. Näistä mainittakoon vähävaraisten kansakoululaisten vaatteiden, sairaaloiden ja muiden huoltolaitosten vuode- ym. vaatteiden, huoltolautakunnan avunsaajien pitovaattei-

den valmistaminen sekä verhotyöt kaupungin laitoksille. Jalkineiden jakelu huoltolautakunnan avunsaajille ja vähävaraisille kansakoulun oppilaille oli niinikään työtupien tehtävänä.

Huoltosuhteessa olevien työntekijäin lukumäärä oli suurimmillaan 118, joulukuussa ja pienimmillään, 97, helmikuussa. Kaikkien työntekijäin keskimääräinen luku kuukausittain oli 130. Työpäiviä oli koko vuonna 27 547, niistä huoltosuhteessa olevien 21 489 ja työsopimussuhteessa olevien 6 058. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin keskim. päiväansio oli 32.75 mk ja huollettavien keskim. päiväpalkkio 6.18 mk. Viimeksi mainitut saivat lisäksi vapaan ruoan työpäivinä tai sen korvauksena 3.59 mk, ruokavalion tarpeessa olevat lisäksi 1.12 mk ns. dieettilisää ruokailupäivältä. Vapaalauantailta ja arkipäivien kohdalle sattuvilta juhlapäiviltä maksettiin ruoka-avustusta 4.62 mk.

Työtupien bruttomenot kirjanpidon mukaan olivat 2 265 447 mk ja bruttotulot 1 906 538 mk, joten nettomenoiksi jäi 358 909 mk.

Ehkäisevänä huoltomuotona oli työtuvilla tietty sosiaalinen merkityksensä. Sen avulla voitiin joukko kaupungin vakinaisia asukkaita estää joutumasta suoranaisten huoltoavun varaan. Suurimmalle osalle em. työntekijöistä työtuvat merkitsi suojatyöpaikkaa,

mutta usealle se oli myös kuntouttamis-, työkokeilu- ja työhönvalmennuspaikka.

Vanhusten askarrutustoiminta. Kertomusvuonna teetetyt työt olivat pääasiallisesti erilaisia tekstiilitöitä. Vuoden alussa oli askartelutyössä mukana 169 ja lopussa 167 vanhusta; askartelusta poistui vuoden aikana 49 ja uusia tuli 47.

Kotikäyntejä tehtiin vuoden aikana 1 686 ja vanhusten käyntejä työtupien askarrutuskeskuksessa oli 3 810. Askartelurahoja maksettiin vanhuksille yht. 34 128 mk ja askartelutuotteita myytiin 46 307 mk:n arvosta. Suurin yksityisen vanhuksen kertomusvuoden aikana saama askartelurahamäärä oli 1 245 mk ja pienin 22 mk.

Kertomusvuoden lopussa askartelutyössä mukana olleitten vanhusten keski-ikä oli n. 74 vuotta, vanhin oli 90-vuotias. Vanhusten askartelutuotteiden myynnin hoiti Kallion virastotalon ala-aulassa oleva myymälä. Kertomusvuonna avattiin myös Pihlajamäen vanhusten asuintalossa askarrutustuotteiden myymälä.

Lopuksi on mainittava, että työtuissa työskennelleitä henkilöitä ei ole tämän kertomuksen yleisissä, huoltoja saaneita koskevissa tilastollisissa selvityksissä luettu huollettaviin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa.

11. Sosiaalivoin jakelu

Valtioneuvoston 24.7.1969 antaman päätöksen nojalla myytiin ns. sosiaalilennusvoita syys-joulukuussa kertomusvuonna eräille väestöryhmille. Tästä päätöksestä kunnalle aiheutuvat tehtävät määrättiin Helsingin huoltolautakunnan suoritettavaksi. Huoltoviraston toimesta lähetettiin 1.9.—31.12. 1969 välisenä aikana kirjatuissa kirjeissä 17 345 sosiaalivoin saantiin oikeutetulle henkilölle sosiaalilennusvoihin oikeuttavia kortteja yhteensä 67 564.

Nämä jakaantuivat seuraavasti:

Jakeluperuste	korttien saajia	korttien luku
Kansaneläkkeen tukilisän saajat	12 207	48 160
Perhelisän saajat	1 441	5 361
Erityislapsilisän saajat	3 366	13 189
Työttömyyskassan avust. saajat	331	854
Yhteensä	17 345	67 564

Huoltotoimen kustannukset

1. Tulot ja menot

Seuraavat taulukot osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin.

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan
	markkaa	
Korvaukset annetusta huollosta	14 265 000	15 179 289 ¹⁾
Koskelan sairaskoti:		
Poliklinikkatulot	48 000	36 359
Ateriamaksut	323 700	275 316
Luontoisedut	16 000	14 686
Vuokrat	352 264	319 020
Muut tulot	241 000	193 983
Kustaankartanon vanhainkoti:		
Ateriamaksut	104 500	74 051
Luontoisedut	3 825	3 828
Vuokrat	115 000	113 858
Muut tulot	92 000	105 146
Roihuvuoren vanhainkoti laitoksineen:		
Ateriamaksut	74 100	60 593
Luontoisedut	8 726	8 332
Vuokrat	69 140	56 562
Muut tulot	35 410	51 265
Riistavuoren vanhainkoti ja asuintalo:		
Ateriamaksut	34 400	29 696
Luontoisedut	5 246	5 267
Vuokrat	226 132	208 962
Muut tulot	16 350	19 172
Suursuon vanhainkoti:		
Ateriamaksut	60 800	60 557
Luontoisedut	12 100	11 982
Vuokrat	121 107	121 361
Muut tulot	30 800	53 911
Vanhusten asuintalot	485 441	450 161
Toukolan hoitokoti	55 181	54 620
Tervalammen työlaitos ja maatila:		
Työlaitoksen tulot	282 715	269 135
Korvaukset valtiolta	214 600	191 164
Maatilan tulot	608 200	554 890
Työtuvat	1 555 000	1 906 538
Valtionapu kodinhoitotoiminnasta	580 000	715 182
Kodinhoitomaksut	105 000	70 567
Muut tulot	98 000	134 814
Yhteensä	20 239 737	21 350 267

¹⁾ Tästä on Koskelan sairaskodissa ja Kustaankartanon vanhainkodissa ns. itsemaksavien ja yksityispaikoilla olleiden maksuja 1 547 914 mk.

Menot	Määrärahat talousarvion mukaan	Todelliset menot tilien mukaan
	markkaa	
Huoltolautakunta ja huoltovirasto	11 147 203	11 069 325
Huoltoapu:		
Lääkintäkustannukset	1 400 000	1 973 583
Hautauskustannukset	110 000	111 382
Muu huoltoapu	15 990 000	17 137 933
Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huolto	87 586	80 821
Irtolaishuolto	1 500	1 281
Työhuolto	130 000	89 972
Toipilasrahat	180 000	139 608
Vanhusten kodinhoito	88 000	152 274
Sokeiden asumistuki	15 000	9 943
Vähävaraisten äitien ja vanhusten lomamatka-avustukset ...	1 500	751
Vanhusten asumistuki	1 500 000	1 174 934
Vanhusten virkistystoiminta	16 000	6 835
Työtuvat	2 161 002	2 265 447
Koskelan sairaskoti	22 926 051	23 195 759
Kustaankartanon vanhainkoti	7 999 386	7 891 151
Roihuvuoren vanhainkoti laitoksineen	4 269 544	4 284 803
Riistavuoren vanhainkoti	2 998 551	2 967 729
Suursuon vanhainkoti	5 591 800	5 547 164
Vanhusten asuintalot	1 211 926	1 048 367
Toukolan hoitokoti	133 256	130 153
Tervalammen työlaitos	1 021 476	1 004 182
Tervalammen maatila	773 502	716 807
Hoido sairaaloissa	4 791 000	4 707 360
Hoido muissa laitoksissa	5 600 000	5 006 207
Avustukset yksityisille laitoksille ja järjestöille	1 900 141	1 879 809
Huoltolautakunnan käyttövarat	1 376 462	274 524
Yhteensä	93 420 886	92 868 104
Kansaneläkkeiden tukiosien kunnanosuudet	18 500 000	17 450 453
Kaikkiaan	111 920 886	110 318 557

2. Huollosta perityt korvaukset

Asiamiesosaston toimesta perittiin kertomusvuonna korvauksia annetusta huollosta seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan antamasta huollosta, mk	Korvaus lasten- suojelulautakunnan antamasta huollosta, mk	Yhteensä mk
Valtiolta perityt ¹⁾	2 514 069	2 059 617	4 573 686 ²⁾
Toisilta kunnilta perityt	1 707	87 371	89 078
Yksityisiltä perityt	11 115 599	2 237 331	13 352 930
Yhteensä	13 631 375	4 384 319	18 015 694

¹⁾ Summaan sisältyy kertomusvuonna valtiolta huoltoapulain 5 luvun säännösten nojalla saatu korvaus.
²⁾ Tämän lisäksi saatiin valtiolta korvausta vuosien 1948—1967 sotilasavustuksista 896 mk. Kertomusvuoden ennako sotilasavustuksista oli 1 200 000 mk. Nämä luvut eivät sisälly huoltolautakunnan tilinpäätökseen.

Pääosa yksityisiltä perityistä korvauksista kertyi kansaneläkkeistä.

Yksityisiltä perittyihin korvauksiin sisältyvät huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 122 henkilöltä työlaitoksessa suoritetun työn muodossa saadut korvaukset. Täten saadun työkorvauksen määrä oli kertomusvuonna yhteensä 26 413 mk.

Edellä mainittujen korvausten lisäksi suoriuttivat Koskelan sairaskodissa, Kustaankartanon vanhainkodissa ja Suursuon vanhainkodissa hoidetut ns. itsemaksavat potilaat hoidon korvauksena 1 398 194 mk ja yksityispaikoilla olleet 149 720 mk.

Kodinhoidosta saadut tulot ja Tervalammen työlaitoksen osalta valtiolta saadut korvaukset sekä poliklinikkatulot ilmenevät tiliereittelystä. Tässä kohdassa mainittuja tuloja ei ole otettu huomioon annetusta huollosta perittyjä korvauksia laskettaessa.

Asiamiesosasto esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 270

avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 101 oli huoltolautakunnan ja 169 lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Toisilta kunnilta saapui korvausvaatimuksia 287 päähenkilölle annetusta huollosta. Valtiolta haetuista korvauksista oli 7 386 huoltoapua koskevia, 81 sotasiirtolaishoitoa ja 56 vähävaraisten äitien lomamatkakustannuksia koskevia hakemuksia. Näiden lisäksi tehtiin valtiolle tilitys 731 henkilölle sotilasavustuslain nojalla myönnetystä sotilasavustuksesta. PAVI-lain 35 §:n 1 momentissa mainittuja tapauksia oli 1 612. Yksityisiin avunsaajiin kohdistuvia velkomistapauksia oli vuoden lopulla 15 496. Huollettavien eläkkeitä oli hoidettavana vuoden lopussa 6 119 henkilön osalta. Holhouskortistossa oli kertomusvuoden lopussa 1 580 henkilöä. Eläkkeistä annettiin laitoshoidossa oleville käyttövaroja 2 499 797 mk ja eläkkeitä välitettiin 1 984 408 mk, lisäksi maksettiin ylimääräisiä käyttövaroja huollettaville heidän pankkitileiltään 259 392 mk.

3. Kassa- ja tilitoiminta

Rahatoimiston Kallion osasto vastasi huoltolautakunnan ja sen alaisten laitosten raha- liikenne- ja kirjanpito tehtävistä sekä arvoomaisuuden hoidosta.

Huostaanotettuja pankkikirjoja oli vuoden päättyessä kaikkiaan 2 790 kpl vuoden vä-

hennyksen ollessa 406 kpl. Pankkitalletusten yhteismäärä oli 6 317 061 mk. Muu osa huostaanotetusta arvo-omaisuudesta koostui pääasiassa arvoesineistä, saamamieskirjoista, osakkeista ja obligaatioista.